

Naš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglašje se računajo trislojna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Slovenski inteligenci za novo leto — „Naš List“. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Gledališče. — Književnost. — Raznoterosti.

Podlistek: Signorina Violetta.

Slovenski inteligenci za novo leto — „Naš list.“

Na pragu starega leta stojimo, da vstopimo v novo. Oziraje se po minulosti, nas obhajajo pač trpki občutki marsikaterega razočaranja in srce nam stiska bolest. Slovenski narod še vedno ni deležen uživanja narodnih, kulturnih in političnih pravic, zajamčenih mu že davno v državnih temeljnih zakonih, ter se — kar je še huje! — marsikje teh pravic niti ne zaveda. Z bolestjo smo gledali, kako se širi in utrja v Slovencih klerikalna in socijalnodemokratska mednarodnost in kako se mora svetla narodna ideja umikati verski in socijalistični. Nebesa in želodec sta dandanes dve gesli, ki sta čimdalje nevarnejša pojmu — domovina, materinščina, narod! Narodna indiferentnost in narodna apatija se širi vedno smejeje v naših vrstah po zaslugi klerikalizma in socijalizma; zato pa izgublamo vedno več narodne svoje grude ter izgublamo občine, ki so bile od pamtiveka slovenske. Čim klerikalnejše postaja naše ljudstvo, tem manje je zavedno, tem pristopnejše je raznarodovanju, saj je katoliška vera mednarodna in večkrat celo narodnosti protivna.

Protestantizem je nemška narodna vera, pravoslavje je pristno slovansko veroizpovedanje, katolicizem pa obsega, kakor židovstvo, brez razločka vse narode. Zato je katoličanstvo v verskem oziru silno, a v narodnem pogledu brezkoristno in marsikje celo kvarno, saj iz-

jednačuje, kakor socijalizem, ter odpravlja vse razločke.

Tega dejstva so se zavedli tudi slovenski klerikalci ter so po vseh slovenskih deželah prekrstili svoje katoliške stranke v ljudske ali pa v kmečke stranke. S tem so naši klerikalci sami najočitneje priznali, da se pojem „katoliški“ ne more družiti s pojmom „slovenski“, kajti katoličanstvo je internacionalno. Vzlje izpremenjenemu imenu pa so ostale klerikalne stranke na Kranjskem, Primorskem in Štajerskem povsem iste, ki so bile; vendar pa so postale še nevarnejše, ker so stopile med sabo v zvezo ter imajo enotno organizacijo. In tako gledamo z žalostjo, kako si osvaja mednarodni klerikalizem vedno širše plasti našega ljudstva ter se širi celo že v vrste naše inteligence.

Zadnje državnozbornske volitve so nam odprle oči, če smo bili doslej slepi, in bati se je, da nam bodoče deželnozbornske volitve prinese še večjih razočaranj. Nenarodni klerikalizem se zvezuje na Štajerskem in Kranjskem z nemštvom, na Gorškem paktira z Italijani in celo v Trstu hujska proti slovenskim naprednjakom. Povsod vidijo slovenski klerikalci v bratu naprednjaku nasprotnika, katerega je pobijati z ojstrejšim orožjem, kakor narodnega sovražnika — tujca. Ista kri, isti jezik, ista zemlja veže slovenske klerikalce in naprednjake, a vendar so klerikalcem Nemci in Italijani bliže! V listu Janeza apostola čitamo: „In če kdo reče, da ljubi Boga, a sovraži brata, je to laž!“ Zato pa tudi naši bratomržni klerikalci ne ljubijo Boga, nego le — sami sebe. Bog, cerkev, vera, zakramenti so jim le sredstva v doseg samopašnih namenov in njih sovraštvo proti naprednim rojakom izvira le iz zavisti in strahu tekmece. Vsa moralna in gmotna sredstva uporabljajo naši slovenski klerikalci v ta namen,

da bi zatrli ne le vsako odločno narodno, temveč tudi vsako količkaj napredno gibanje v Slovencih. Lotili so se vstanavljanja konkurenčnih podjetij vseh vrst: proti posojilnici ustanove posojilnico, proti mlekarni mlekarstvo, proti čitalnici bralno društvo, proti pevskemu zboru nov pevski zbor. Povsod razdiranje, zdražba, razkol. Vsaka malenkost je danes v Slovencih že „politicum“: tu liberalec, tu klerikalec. V vsako gorsko vasico so že zanesli naši klerikalci — ne narodne plamteče zavednosti, nego fanatično strankarski razdor, ki ubija vsako socijalno življenje. Povsod boji, povsod sovraštva, tožbe, ovadbe, gnus. In najžalostnejše je pri tem dejstvo, da dandanes naša duhovščina ni več nositeljica ljubezni, miru in sprave, ampak besne mrznje, razburjenja in klanja.

Človek bi pričakoval, da je spričo toli razvitega strankarskega gibanja naš narod politično zelo prosvetljen, temeljito poučen in razsoden. Toda resnica je baš nasprotna. Še nikdar ni bila masa, večina naroda toli nerazsodna in slepa, kakor danes. Kakor ovce za ovnom deró naši kmetje, pa tudi naši meščanje za klerikalnimi vodilci. In naši delavci vzlje vsem fiaskom svojih voditeljev le še tišče za nedosežnimi fantomi, ki jih jim slikajo fantastni njih voditelji. Ti voditelji pa omahujejo, sicer krepki in gromki v besedah, kakor šibke bilke v vetru sedaj k nacionalizmu, sedaj k internacionalizmu, sedaj celo h klerikalizmu. V Ljubljani so paktirali s klerikalnimi voditelji, na deželi so hujskali proti klerikalnim in liberalnim kandidatom, v Trstu spletkarijo proti narodni delavski organizaciji ter se družijo s šovinističnimi Italijani, sociji, ki po ulicah prepevajo za Slovence grdosramotilne pesmi. In tržaški socijalisti proglašajo javno Trst za italijansko posest, kakor puljski socijalisti Pulj za italijansko domeno. S takimi narodnošovinističnimi

Signorina Violetta.

(Utrinki iz Trsta). Spisal Fr. Merljak.

„Ponižno prosim, gospod stotnik, da bi smel izostati danes do polnoči.“

„Zakaj?“

„Obišče me soproga.“

„Kaj? Vaša soproga? Trinajst dni ne more prestat brez vas?“ se je zavzel gospod stotnik in vpri svoji oči vame, kakor bi hotel pogledati naravnost v srce in dušo. Nategnil sem svoje ude malone do krča in se zravnaval, da sem stal pred njim raven, kakor svetilnik ob morju; toda navzlic resnosti se je lahko videlo, kako me lomi smeh.

In ravno to je menda pomagalo, zakaj nasmešnil se je sam in dejal:

„Pa bodi!“

„Narednik, spišite mu dovoljenje in predložite mi ga v podpis!“

Narednik, čegar ogromne brke so potisnile nos in ustnice v naravnost sramotno ozadje, je takoj izvršil dano mu povelje.

Zadovoljen stopim iz stotnikove pisarne; neizrečeno me je veselilo, da se mi je posrečilo dobiti dovoljenje.

Soproga da me obišče? Kaj še, meni je bilo edino le do tega, da se izognem vsaj za tri ure vojašnici in njenim živalicam.

Sicer sem pa hotel užiti tudi nekoliko ponočnega velikomestnega življenja. Rezervista z dežele to zanima.

Ko se je znočilo, krenem v najlepšo tržaško ulico Aquedotto.

Čaroben vtis! Rmenozlata razsvetljava se je krasno prilegala zelenemu drevju. Bilo je v avgustu. Nažgem si cigareto in se začnem izprehajati po drevoredu.

„Herstellt!“, se zadere nekdo za mojim hrbtom. Ko se ozrem, vidim, da mi prihaja naproti mlad kadet, bledega obraza in suhih beder; spremljal je dve gospodični.

Stopim predenj in ga vprašam, česa želi. „Kaj velim, se vpraša, sie — Rindvieh!“ Kje pa imate dovoljenje?

„Kakor ukazujete, gospod kadet, evo ga!“ „Dobro, idite! Marš!“

Tega si nisem dal reči dvakrat — pardon — ukazati. Gospici sta se smejali za mano. Kaj

se hoče! Tudi jaz sem svoj čas zelo rad imponiral, sosebno v družbi deklet!

Ob straneh drevoreda so stali in sedeli ljudje, večinoma delavci in delavke; sami obrazi krepkih, resnih potez, ki jim je iz oči sijala mračnost, ki je odsev lakote in trpljenja. Iz teh ugaslih oči je sršel gnev, mrka zavist in protest.

Nekaj teh siromakov je privedlo s seboj tudi otroke. Toda deca jim ni delala veliko posla in preglavic. Ako so se otroku pljuča preveč razširila, da je bil preglašen, ali če se je kateri spustil na sredo ulice, ga je strogo redarjevo oko tako pogledalo, da je hitro smuknil prestrašen za materino krilo ali k očetu.

Godei pred gledališčno kavarno so tedaj zaigrali znano zmagovalno koračnico iz Verdi-jeve „Aide.“ Šetajoča laška gospoda je takoj posegla vmes s petjem in živizgom. Bili so to prisiljeni tenoristi in baritonisti. Oni pa, ki so čutili v sebi celo nekaj gledališkega talenta, so spremljevali svoje glasove tudi z gestami. Gledali so na to množico trije policijski stražniki, se klanjali veljakom, a rekli niso ničesar.

Stopil sem h Gambrinu v „Caffé chantant.“ Mize, blizu odra, so bile že natlačene zasedene;

internacionalci — kolika nezmisl! — se bratijo slovenski socijalni demokratje. Tako vlada med našo domišljavo, a puhlo in ničevno socijalno demokracijo danes cela babilonska zmešnjava. Naravno bi bilo, da slovenski socijalni demokratje podpirajo naprednjake, saj sta obe stranki načelno napredni; toda „Rdeči prapor“ napada naprednjake neprimerno ostreje in zlobneje, kakor klerikalce, katerim prizanaša prav čudovito. Narodni socijalisti bi uživali v Slovenceh vse simpatije, današnji konfuzni socijalni demokratje pa sami izzivajo odpor vseh zavednih narodnjakov naprednjakov.

Poleg klerikalne povodni in socijalnodemokratske nestrpne gonje gledamo še prešerno nastopanje Nemcev, ki izpodrivajo naše rojake, si prisvajajo najboljša mesta ter si pod pokroviteljstvom vlade dovoljujejo vedno smešnejših atentatov na slovenske politične in narodne pravice. Med bojevanjem slovenskih strank med sabo so Nemci povsod in vedno tisti — „tretji“, ki se smeje s svojim dobičkom. Ker so vrgli vsa načela in pojme značajnosti in politične doslednosti v vodo, so se Nemci lotili realne dobičkarske politike ter se ne sramujejo naj-sramotnejše zveze. Vsak zaveznik jim je dober, pa naj je že rmenobel ali krvavo rdeč, da jim dovoljuje le koncesij. „Saj ne smrdel!“ si mislijo, kakor tisti rimski cesar, ki je duhal sijajni dohodek davka na — stranišča...

Tako se imajo torej napredne stranke danes boriti proti trem frontam. Uspešno pa se morejo bojevati le, če so te stranke vsaj med seboj složne in če se njih organi med sabo podpirajo. To se doslej ni godilo, in zato nas danes, ko se poslavljamo od starega leta, obhajajo trpki občutki razočaranja. Ne bomo pisali rekriminacij, ker bi bile prežalostne. Posledice notranje razbitosti in razkosanosti mora težko prenašati vsa napredna stranka in občuti jih na svoji koži vsak slovenski naprednjak.

Toda ne bomo tožili in obtoževali. Z živo vero, da se odpro končno tudi našim političnim voditeljem oči ter da vendar izprevidijo rakrano na telesu napredne slov. stranke, s to vero stopamo pogumno v novo leto. Še vneteje, še vztrajneje in še brezobzirneje se hočemo kot neodvišen tednik boriti za narodne, kulturne, gospodarske in politične pravice vseh Slovencev, pri tem pa ne bomo zašli nikakor v surove psovke, drhal-sko zmerjanje in osobnostne maščevalnosti. Podivjanosti je zaneslo baš časopisje v Slovence že toliko, da nam je v sramoto. Brutalnost in surovost se smatra pri nekaterih za narodno radikalnost, ubijanje oseb za kulturno delo! „Naš list“ ni storil nikdar kaj takega, kar bi sramotilo slovensko žurnalistiko in kar bi omadeževalo ves narod. In na to je „Naš list“ ponosen.

Kakor doslej, bo „Naš list“ tudi še nadalje zasledoval najpozorneje vse važnejše politične, gospodarske in kulturne pojave ter bo izkušal ostati vseslovenski napredni tednik

v ozadju dvorane pa je bilo še mnogo prostora, skoro prazno... Gospodič izstradanega telesa in dolgih las je sedel pri pianinu in je mučil občinstvo z intermezzom iz „Cavaleria rusticana“. Vzdigoval je roke visoko in se vedel kakor virtuoz, kadar igrajo prav težko skladbo. Videlo se mu je pa, da se mu to delo gnjusi in da služi le za skromen kos kruha.

Poleg sebe je imel vrček piva. Izpil ga je šele ob enajstih, ko se je namreč izvršil koncert. Slišal sem, kako si je med koncertom dvakrat naročil pečenke, a ni je dobil; natakaj ga je le grdo pogledal in nekaj zamrmral.

Ježilo me je, da je zasedel neki starec tako lep prostor, prav tik odra. Kdaj je neki že prišel, da je dobil pripravno mesto, odkoder je lahko videl po vsej dvorani, na oder in celo za kulise! Gotovo je imel starec že dobrih šestdeset let. Postave je bil majhne in debele, a hrbet se mu je začel kriviti in lasje so mu osiveli, toda oči so se mu navzlic temu svetlikale kakor mačku, kadar pričakuje nasprotnika, da se sprime z njim.

Bil je popolnoma obrt in oblečen v lahki, svetli poletni obleki brez telovnika, ki ga mu

najzanimivejše, najaktuvalnejše in elegantno pisane vsebine. Prinašal bo točna poročila s Koroškega, Štajerskega, Primorskega in predvsem s Kranjskega, tako da dobe njegovi čitatelji vsak teden natančen in veren vpogled v vse javno življenje celokupnega slovenskega naroda.

Že danes po triletni dobi svojega obstanka živa „Naš list“ povsod sloves radikalnaronodnega, odločnonaprednega in vseskozi dostojnega, poštenega tednika. Ta sloves si ohrani tudi v bodoče.

Prosimo pa svoje naročnike, da nam ostanejo zvesti in da nam pridobijo čim največ novih naročnikov. Baš v sedanji dobi je obstanek takega lista, kakoršen je „Naš list“, nujna potreba. Klerikalno časopisje preplavlja našo domovino in nam zastruplja narod vedno opasneje. Zato je tak svobodomiselni in napreden časopis, kakoršen je „Naš list“, trdnjava slovenske svobodne misli. To trdnjavo braniti in podpirati je dolžnost vseh zavednih Slovencev!

Vsa naša društva naj se naroče na „Naš list“, ki jih rad podpira in pospešuje!

Vse čitalnice in vsa bralna društva naj imajo „Naš list“, ki je najboljši informativni slovenski tednik!

Vse gostilne in vse kavarne naj naroče „Naš list“, ki obsega najraznovrstnejšo politično, zabavno in poučno vsebino iz vsega kulturnega sveta!

Vsak slovenski naprednjak in svobodomislec podpiraj gmetno in, če le možno, tudi z dopisi in z ustnim priporočanjem „Naš list“, ki je držal ves čas visoko zastavo slovenskega napredka in svobodne misli!

V slogi je moč! Tega naj se vedno živije zavedajo Slovenci naprednega duha in naj ne pozablajo, da je baš napredno časopisje najuspešnejše orožje, ki nas dovede do zmage! Podpirajte, širite in množite zatorej „Naš list“, ki ima najvzvišenejši namen, pripomoči narodu čim preje do resnične kulture in politične svobode!

Vsem svojim rojakom križem slovenske domovine želimo v nadi, da zasijejo lepši časi našemu narodu:

Srečno in veselo novo leto!

Politični pregled.

Nove težkoče za barona Becka. Nova avstrijska zbornica je prinesla že mnogo razočaranj. Takozvani „ljudski parlament“ se briga preklicano malo za ljudstvo in za gospodarske koristi revnejših slojev. Proti draginji živil se ni doseglo vzlic dolgotrajnim debatam prav ničesar in celo davek na sladkor se je znižal le na najhujši pritisk. Socijalni demokratje daleko ne igrajo tiste vloge, ki se je pričakovala in ki so jo naznanjali sami s toliko enfazo. Tudi v formalnem ali moralnem, estetskem oziru ni

je nadomeščal svilen pas, na katerem je bila pripeta debela zlata verižica. Poznalo se mu je že od daleč, da ne spada med siromašne sloje, nego da je veseljak lahkoživec. Pred njim je stala buteljka šampanjca v posodi za led in na krožniku, ki ga je imel pred seboj, sem videl ostanke kavijara, limon in ostrig.

Pri koncertu so nastopali trije igralci pevci in štiri igralke pevke, a ne skupno, ampak posamič, po dva in po štirje.

Peli so razne umazane kuplete, ki so jim zlagali nove kitice sami, za vsak večer sproti. Melodije je oskrboval famozni dolgolasi virtouz pri pianinu. Vsi igralci so imeli frake, ako ni ravno zahtevala scena drugače. Kadar je kateri prišel na oder, je seveda prišel s cilindrom na glavi; cilindri in frak pa sta bila vselej drugačne barve in drugačne mode.

Igralke pevke so bile mlade, lepe in kometne, oblečene v prekratkih in preozkih kostumih iz ponarejene svile, posutih s svetlimi steklenimi biseri. Imele so slabe, hripave glasove, a mlada telesa, bujne ude in na ustnih glup nasmev.

Najlepša izmed njih je bila „signorina Violetta.“ Ne vem, ali je bilo to njeno pravo

nova zbornica nič boljša od stare. Tudi zdaj se psuje, kriči, divja, da, poslanci se celo pretepajo, si trgajo suknje, mečejo polena, se grizejo in baje se je enkrat rabil tudi že nož. Vrh vsega tega pa je nova zbornica napram vladi sila obzirna in popustljiva, ter je bilo baronu Becku možno brez velikih težkoč doseči marsikaj, česar bi s prejšnjim parlamentom ne bil dosegel toli izlahka. No, saj so postali krščanski socijaleci nakrat vladna stranka z dvema ministroma, Čehi so čudno pohlevni in celo famozni grof Sternberg se je mahoma prelevil v krščanskega socijalista vladne barve. Nekdaj rjoveči lev se je izpremenil v krotko mačico. Sploh se je zbornica doslej kazala kot dobro poslujoč stroj za odobravanje in sprejemanje vladnih in od vlade naročenih predlogov. V enem oziru pa nas je doslej nova zbornica zadovoljila; že dvakrat je impozantno manifestirala svojo nevoljo zaradi zatiranja Slovanov: prvič zaradi Poljakov na Pruskem, drugič zaradi Slovakov na Ogrskem. S tem se je eklatantno dokazala edinost slovanskih strank v narodnem vprašanju, edinost, s katero bo morala vlada računati. Tudi sklep zbornične večine, ki je sprejela posl. Choca predlog, da se odgovor Becka glede postopanja ogrske vlade proti nemadarskim narodom ne sprejmi na znanje, je jako simpatičen. Zbornica je tu pokazala, da ji prevelika popustljivost Becka napram Wekerlu ni všeč, ter da avstrijska zbornica ne more več mirno požirati madjarskih impertinenc. Posl. Šilingerja resolucija na korist madjarskih narodnosti je bila sprejeta z veliko večino in posl. Soukupa razkrinkavanje Madjarov je našlo odziv v veliki večini strank našega drž. zbora. S tem so seveda vzrasle Becku nove težave, saj so glasovale proti vladi celo vladne stranke. Dr. Lueger sam je z Beckovim kabinetom nezadovoljen, dasi sedita v njem Gessmann in Ebenhoch. 251 glasov se je dvignilo proti Beckovi izjavi glede ogrske vlade in le 154 jih je ostalo za Beckom. To daje misliti. Beck je spravił pogodbo pod streho, a zdaj se mu začenja doba boja za obstanek. Razmere pri sodiščih na Češkem, zlasti na severu so neznosne; zato groze Čehi in Nemci z najhujšo opozicijo. Postopanje Nemcev v Hebu more izpodnesti Becku tla, dasi poizkuša najti „srednjo črto.“ Govorilo se je že, da je Beck hotel odstopiti. To sicer še ni resnica, toda afere z Ogri, Nemci in Čehi mu začenjajo postajati nevarne, ker doslej pohlevna zbornica se je začela končno upirati. Justičnemu ministru Kleinu je stališče zelo omajano, tudi naučni minister Marchet je na odhodu in minister Peschka se še jedva vzdržuje. Bližamo se novemu kabinetu z Beckom na čelu ali pa tudi brez njega.

Delegacije in trozveza. Češki listi se nadejajo, da bodo avstrijske delegacije izpremenile dosedanje trozvezi prijazno politiko, ker so se nazori v Poljskem klubu zaradi demokratske večine Poljakov obrnili in so vsto-

ime ali ne, tako so jo vsaj klicali vsi. Nastopila je šestkrat in občinstvo je ni moglo prehvaliti. Ni čuda! Kdo ne gleda rad in z veseljem ljubke, lahkonoge, vitke deklice, prikupljivega obraza in mladih polnih udov in pa še v takem kostumu!... Odbilo je enajst.

Igralci in igralke so prišli skupno na oder, zadnjič so zapeli, poplesali in se nam vsem uljudno poklonili, vabeči nas na jutrajšnji večer, ki bo prebogat novih „canzonet“ in novih kostumov. Občinstvo je odhajalo.

Pianist je izpil svoje pivo ter odšel; vodja mu je poprej še namignil in odšel tri krone. Dve je moral sirota na mestu odšteti prvemu natakarku.

Vstal sem tudi jaz, plačal in se odpravljal, da krenem domov proti vojašnici. Nocojšnji užitek me je stal poldrugo krono; veliko to ni bilo, četudi je bil užitek velikomestni.

Oni elegantni starec pod odrom pa še ni odšel; ostal je z nekaterimi še nadalje v dvorani.

Predno sem stopil na ulico, sem se še ozrl nazaj. Ob njegovi mizi je stala signorina Violetta! — Videlo sem, da je prvi natakark baš

pili socijalni demokratje v delegacije. Slovanska opozicija proti trozvezi se pomnoži z glasovi Poljakov in socijalnih demokratov. Poljaki ne morejo odobravati trozveze zaradi velikonemške politike proti pruskim Poljakom; socijalni demokratje pa ne morejo simpatizirati z Bülowo vlado, ker zatira sila uspešno velikonemško socijalno demokracijo. Tako morejo zdaj avstrij. socijalni demokratje najlepše pokazati svoje simpatije do preganjanih sodrugov. Trozveza nas davi v gospodarskem, političnem in narodnem oziru, in boj proti trozvezi bi bil resnično začetek pozitivne politike. Dr. Kramar je imenoval našo zunanjo politiko delegacij „preigran klavir.“ Radovedni smo, kako bo ta klavir zdaj zapel. V odseku delegacij za zunanje zadeve imajo Slovani večino.

Razmere na Hrvaškem so zdaj posebno zanimive. Šest mesecev se je trudil ban Rakodeczay, da bi si ustvaril vladno stranko, a brez uspeha. Niti bivša „Narodna stranka“ (brez naroda) — to so Madjaroni! — ga noče podpirati. Sabor je soglasno odklonil bana, in Rakodeczay si ni znal pomagati drugače, kakor da je sabor razpustil. Wekerle in Košut sta se že uverila, da je Rakodeczay neroden in za politiko nesposoben birokrat, ki bo mogel morda voditi še nové volitve, a le pod pogojem, da se njegovo stališče dne 28. t. m. po zborovanju „Narodne stranke“ izboljša, toda tega ne upa niti Wekerle več. Madjaronska (narodna) stranka tudi ne odobrava železniške pragmatike, s katero bi se osobje hrvatskih železnic pomadjarilo. Ako bi sprejela vlado, bi ubila samo sebe, in niti bajoneti bi je ne mogli vzdržati na krmilu. Sicer pa v madjaronski stranki ni več edinstvenih načel, nego hodi vsak član svoja pota. Baron Pavel Rauch je konservativen aristokrat, ki prezira narodno voljo ter ima vse lastnosti absolutističnega Madjarona. Že danes je proti njemu na Hrvaškem enodušen odpor. V Pešti vlada že 8 dni mir proti Hrvatom. Bajne nameravajo zdaj madjarske klerikalce uporabiti v to svrhu, da nahujkajo hrvatske klerikalce proti hrvatskim naprednjakom. Če le pojde! V obče so stranke že pridno na agitacijskem delu za saborske volitve.

Trgovinska zveza Srbije z Avstro-Ogrsko polagoma dozoreva. Iz Belega grada sta došli dve vesti o pogajanjih zastopnikov obeh držav na Dunaju: prva trdi, da je nova pogodba izven nevarnosti, druga pa da je nova pogodba že podpisana. Obe vesti sta prenačljivi, toda res so glavne ovire že odstranjene in preostale določbe niso več nevarne. Tako se je nadejati, da se odpro srbske meje že po božiču ali vsaj s 1. jan. ter se s tem dovoz živine in prasičev iz Srbske zopet omogoči.

Madjari in Nemci si nimajo med sabo prav ničesar očitati. Nestrpni šovinisti, krivični teroristi so prvi in drugi. Češki posl. Kalina je v drž. zboru povedal, da je na Nižje Avstrijskem 26% obrtnikov Čehov ter da je 25% Dunajčanov Čehov ter da vendar 450.000 čeških prebivalcev Dunaja nima ne ene javne ljudske

šole v avstrijski prestolici ter ne enega poslanca. Kakor Madjari s Slovaki, kakor Prusi s Poljaki, prav tako postopajo Nemci s Slovani! Taka vlada ne zasluži zaupanja, nego ostro opozicijo.

Štajersko.

Narodnost štajerske „Kmečke zveze“ in nov „narodni“ časopis. Klerikalni listi poročajo, da začne izhajati z novim letom v Celju nov list pod imenom „Straža“. V resnici pa se le preseli dr. Benkovičeva „Posavska Straža“ s Krškega na Štajersko, in potem seveda ne bo mogla več biti „Posavska“, nego le „Straža“, ki bo izhajala trikrat na teden. „Narodni list“ in „Domovina“ postajata pač nevarna, zato hočejo klerikalci ustanoviti na Štajerskem konkurenčen list. Posebne narodne zavednosti pač ni pričakovati od tega prenovljenega lista, saj je bilo njegovemu voditelju, drju. Benkoviču pred sodnijo z zapriseženimi pričami — (bila sta to tovarnar Wiltsehnig in industrijalec Rückl, voditelja hrastniških Nemcev) — dokazano, da si je kupil glasove nemških Hrastničanov z obljubo, da ne bode delal ovir nemški šoli v Hrastniku. Dr. Benkovič je doslej vedno besno odklanjal vsako zvezo z Nemci ter je imel z dr. Sernecem celo častno afero zaradi očitanja, da je postal poslanec s pomočjo nemških glasov. Vsi klerikalni listi so proglašali to trditev za strašno laž. Zdaj pa se je pred sodiščem izkazalo, da je poslanec dr. Benkovič vendarle produkt nemško-klerikalnega pakta.

Šolske sestre na Muti. Na Ciril-Metodovi slovenski ljudski šoli na Muti poučujejo, kakor znano, sicer marljive, a nezavedne šolske sestre iz Maribora. Zdaj pišejo klerikalni listi, da se hočejo te sestre oprostiti nadaljnjega oskrbovanja pouka, češ, da hujkajo slovenski akademiki proti njim in so zato razžaljene. Naravnost povedano: nas ta sklep častitih šolskih sester prav veseli ter ga z narodnega stališča le odobrujemo. V obmejnih krajih nam je treba pač učiteljev fanatičnih narodnjakov in odločnih narodnjakinj, ki bi tudi izven šole vzbujali in dvigali v mlačnih in zatiranih Slovencih zavednost ter bi jim vcepljali ljubezen do materinščine. Tega pa od pohlevnih šolskih sester pač ne moremo pričakovati; zato je naravnost hvalevredno, da se nadomeste s posvetnimi učitelji in učiteljicami. Sicer je res, da bi bile te nekoliko dražje, toda če smo rekli a, recimo še b, da se bo denar, ki ga Slovenci žrtvujejo za Družbo sv. Cirila in Metoda, narodno tudi res obrestoval. Torej otroke, ki so namenjeni za svet, za boj, naj vzgajajo ljudje, ki živijo med svetom in poznajo življenje!

Zaveden župan. Občina Župetinci prav častno posnema občino Kokarje v gornjegrajskem okraju, ki se tako odločno bori za pravice slovenskega jezika ter je dosegla že lepe uspehe. Tudi občina Župetinci v Slovenskih Goricah je na podlagi ministrskih razsodb vrnila nemški

dopis okrajnega glavarstva ter je zahtevala slovenskega. Toda absolutistično mariborsko okrajno glavarstvo misli, da jasni odloki in ukazi ministrstva, ki veljajo za celjsko glavarstvo, zanje ne veljajo. Hotela je z žuganjem, z globo prisiliti vrlega župana Potočnika, da reši nemški dopis. Ali župetinski župan ni lakaj okrajnega glavarstva ter se mu ne klanja in pokorava nepotrebnem kakor mnogi drugi slovenski župani. Pritožil se je na namestništvo v Gradec, ki pa je pritožbo zavrnilo. G. Potočnik se je pritožil sedaj na ministrstvo notranjih zadev, in pričakovati je vsekakor, da zmaga. Naj bi našel ta vrli in zavedni župan mnogo posnemovalcev med svojimi tovariši!

Ponemčevanje slovenskih šol. Povsod so železničarji pospeševalji nemškutarstva. Tudi v Zidanem mostu je par nahujskanih in napačno poučenih železničarjev, ki sicer pravijo, da so socialni demokratje, podpisalo neko prošnjo za ponemčenje tamošnje šole. Vvedla se je odločna protiakcija. V Peklu pri Poljčanah hočejo nekateri hujškači, da bi ustanovili nemško šolo. Tako postopanje naravnost zahteva, da so Slovenci odločni šovinisti ter da z vso strogostjo odklanjajo vse, kar je nemškega na slovenskem Štajerskem.

Občina Teharje je izvolila za volitve v celjski okrajni zastop kot volilna moža posestnika g. Kača in g. Koželja. S tem so razun enega vsi volilni možje iz skupine kmečkih občin Slovenci.

Koroško.

Slovenci, na krov! Kmalu bo minilo 12 let, odkar so se polastili Nemci občinskega zastopa v Bistrici v Rožu, dasi je kraj skoraj docela slovenski. Toda Slovencev je bila doslej sama ponižnost in skromnost, in premalo so se zavzemali za svoje poštene narodne pravice. Sicer je res, da so si Bistričanje že štirikrat prizadevali, da bi si zopet pridobili občinski zastop, ki je po resnici in pravici njihova last. A le še premalo so se pobrigali, premalo zavedno, odločno in samozavestno so nastopali. Priznati se mora, da pač niso napeli vseh moči, in zato tudi niso prišli do cilja. Bližajo se zopet občinske volitve, in sedaj treba nastopiti kot en mož, zavzeti se je treba z vsemi silami, da postane obč. zastop v Bistrici v Rožu zopet slovenski. Predstojniki, delodajalci ne morejo in ne smejo nikogar siliti, naj bi volil po njihovi volji. Kdor bi se drznil storiti to, tega kaznuje sodišče. Zato pa naj bodo Slovenci možje svoje glave in svoje volje, možje, ki se zavedajo, da je od njih odvisna usoda slovenskega naroda na Koroškem. Niti pedi slovenske zemlje si ne smemo dati več vzeti od tujca, a če nam jo je že vzel, jo zahtevajmo z vso strogostjo nazaj. Le tako zasinejo tudi Koroški boljši časi. „Mir“ in „Korošec“, na delo!

Vera je v nevarnosti! Tako vpije zopet starokopitni „Mir“, hoteč s tem pobiti „Korošca“. Opetovano smo že pisali, da so kranjski

prinesel starcu dve novi buteljki šampanjca in drugi je postavil predenj pečeno piško.

* * *

Dve leti nato sem bil zopet poklican na orožne vaje; tudi to pot v avgustu.

Prišedši s postaje na ulico, oddam postrežku kovčeg, da mi ga ponese k teti, ki je stanovala blizu vojašnice. Kovčega namreč nisem nikdar maral nositi v vojašnico. Bal sem se strogih vizit. Pri vojakihi si človek lahko nakopije kazeno za vsako malenkost, se posebno če nima česa v redu.

Najbolje, ako prineseš tja manje kot moreš s seboj! Jaz sem delal vsekdar tako in delam še danes, a ne samo, kadar grem k orožnim vajam.

Zavila sva s postrežkom v ozko ulico. Naenkrat zadeneva ob velikansko množico, ki se je zbrala pred neko palačo.

„Diavolo!“ se zavzame postrežek, „kaj pa je zopet?“

„Poglejte ga! Kar iz tretjega nadstropja je skočil!“

„Bel coraggio! Hehe!“

Stopim bliže in pogledam. Pred menoj je ležal človek na tlaku. Umiral je! Toda kje sem že videl tega moža, kje neki? Dasi mu je bil obraz ves krvav in četudi mu je kri zakrivala desno oko, se mi je vendar zdel tako znan.

Po velikih mestih se prigajajo taki prizori malone vsak dan. Toda mene je ta samomor pretresel. Kdo je ta ubogi človek? Poznam ga in vendar ne vem, kdo je, vruga! To mi je šumelo po glavi in me jezilo.

Mudilo se mi je. Zato velim postrežku, naj odideva. Sledil mi je pokorno. Poznalo se je tudi njemu, da ga mrtvec ne zanima preveč, ker je takih prizorov že vajen.

Naslednjega dne mi je pravila teta, da je skočil v ulici V. iz tretjega nadstropja usnjar Pardo in se pobil do smrti. Zapustil je ženo in troje sinov brez vsakega imetja, četudi je imel nekdanj veliko prodajalnico. Z neko pevko Violetto je zapravljal vse.

„Videl sem ga in poznam njega in njo!“ vzkliknem in se udarim po čelu. Spomnil sem sem bil na Caffé chantant v ulici Aquedotto.

* * *

Tretji večer nato sem zašel v veliko kavarano, kjer se je vršil koncert. In nastopila je pevka postarnega, a sila nabarvanega lica; bila je debela, neokusno in kričavo oblečena. Pela je s hripavim, bolnim glasom nesramne kuplete ter se pri tem vedla še nesramneje. Plesala je in kazala svoje ude brez srama kakor žival. Ogorčen sem se ozrl proč.

Tedaj je zagrmelo po dvorani gromovito ploskanje in zadoneli so navdušeni kliči: „Živela signorina Violetta!“

Stresnilo me je. Violetta? — Ona?! — Pogledal sem jo pozorneje, in resnično, bila je ona Violetta, — nekdanj lepa, vitka, ljubka Violetta! Zaplesala je kankán in vriskala kakor čikoš na pusti...

In bežal sem iz kavarne, misleč nanj, ki počiva že v hladni zemlji z ubito črepinjo.

in goriški klerikalei vsaj za 10 let naprednejši od koroških očancev. Ti „Miroveci“ so resnično pravcate stare tercijalke, ki vidijo povsod le Boga in hudiča, a družega nič. Človeku se že gnusi, vedno in vedno ometavati stare, plesnive bedarije, ki se jih sramuje izgovarjati že naj-omejenejši kranjski klerikalec. Toda „Mir“ trobi vendarle zopet, da je vera v nevarnosti. Že stoletja imajo Slovenci katoliško vero in milijoni raznih duhovnikov jih je učilo vere in pokorščine cerkvi, a vse to je bilo menda brez uspeha. Ti duhovniki so bili pač zanič in njih poduk je bil zelo piškav, če res ni izdal nič! Če stoletja niso zadoščala za utrditev vere v našem narodu, potem je menda vsak nadaljnji trud zaman. Toda ne, naš narod je veren, jako veren, da, tako zelo je veren, da mu vere ne morejo vzeti niti mnogi sedanji slabi duhovniki. Če bi bil kdo mogel spraviti vero v našem ljudstvu v nevarnost, bi bili to le slabi duhovniki, ki se pečajo s ščuvanjem in zdražbanjem, ki se bavijo s politiko in mešetarstvom, pa s trgovstvom, mesto da bi oznanjali vero človekoljubja, miru in sprave! Napredni slovenski listi puščajo vsakomur svojo vero in se za cerkvene posle ne brigajo. To je dolžnost za to plačanih duhovnikov. Tudi „Korošec“ ne jemlje nikomur vere, nego zahteva, da bodi Slovenec predvsem naroden, odločen, zaveden in neizprosno v obrambi svojih narodnih pravic. Katoličanstvo pa ni narodno, nego mednarodno, narodno indiferentno. Vsi uredniki slovenskih naprednih listov so katoličani in vzgajajo svojo deco v katoliške ver, toda obenem in predvsem v narodnem slovenskem duhu. Nihče izmed „liberalnih“ Slovencev še ni izstopil iz katoliške vere in nihče ni nikjer nastopil proti katoliški cerkvi z namenom, da bi jo odpravil. Vsi so pobijali le zlorabo vere in so naglašali, da nam mednarodno katoličanstvo za narodni obstanek danes ne more zadoščati. To je spoznal že kranjski in goriški klerikalizem, a „Miroveci“ še vedno kriče v svet bedarijo: Vera je v nevarnosti! Revčki ti „Miroveci“!

Naša posest. Nemci kriče pri vsakem diurnistovskem mestu, ki ga je opravljal Nemeč, da je dotična služba nemška posest. V Mariboru so izsilili s tem nemškega učitelja na vadnici. Zdaj je šel prof. Apih v pokoj in na celovškem učiteljišču se ima popolniti mesto profesorja za zgodovino in zemljepisje. Toda glej, Apih je bil Slovenec, vendar se v razpisu za njegovega naslednika ne zahteva znanje slovenščine. Očitno je, da hoče vlada nemškega profesorja. Toda, to mesto je slovenska posest in se mora ohraniti Slovincem.

Pliberk bo v kratkem brez zdravnika. Nemci se seveda že trudijo, da bi spravili na mesto dr. Höfererja, ki odhaja v Velikovec, nemškega zdravnika. Proti temu pa moramo odločno protestirati. Zdravnik, ki pride k Slovincem, mora takoj zdraviti ter nikakor ni časa, da bi se šele tukaj učil slovenskega jezika. Nikakor nam ne zadošča da bi novi doktor samo lomil slovenski jezik. Med Slovence pride, zato naj bo — Slovenec, ki bo narod razumel in bo imel srce zanj. Kako lahko bi se zdravnik zmotil, če bi dobro ne razumel svojih pacientov! Kaj takega postane lahko naravnost usodepolno. Zato v Pliberk čimprej slovenskega zdravnika!

Drobne vesti s Koroškega. Glavni kolodvor v Celovcu je dovršen; samo v notranjščini je še nekaj dela. Stavba je impozantna ter popolnoma moderno izdelana. — Na Koroškem je ledu in snega v izobilju. — Na drsališču je že nad teden dni živahno vrvenje; sanjarski šport se tudi razvija. — Poslopje glavne celovške pošte nameravajo dvigniti za eno nadstropje. Še rajše pa bi seveda Celovčani imeli novo stavbo, ki bi popolnoma odgovarjala zahtevam obilnega prometa v Celovcu. Vendar se merodajni činitelji še niso odločili za novo poslopje.

Primorsko.

Škofje — voditelji naroda. Dolgo časa so le kranjski in goriški listi odklanjali škofo kot voditelje naroda; „Slovenec“ je seveda proglašal to ravnanje za žalitev božjega namest-

nika, Kristusovega naslednika i. t. d. A časi se izpreminjajo. Pred kratkim je celo dr. Krek v parlamentu izustil krilate besede: „Tudi mi“ — klerikalei — „bi ne gutirali kakega kardinala kot narodnega voditelja.“ Ko je začela „Edinost“ odločneje nastopati proti nadvladi škofov in proti terorizmu duhovščine, jo je hotel škof udušiti! Zdaj pa poroča tržaški „Omnibus“, da je škof Flapp zagrizen italijanaš in v Poreču, kjer ima ta škof svoj sedež, ni niti sledu niti glasu o kaki protiklerikalni akciji. Poreč je najsovražnejše mesto Hrvatov in to po zaslugi škofa Flappa. Ta škof pa je duhovni pastir Hrvatov, Slovencev in Italijanov. Najmanjše, kar bi se moglo pričakovati, bi bila škofova objektivnost in neutralnost. Toda škof Flapp je italijanski šovinist, ki podpira krivico in nepravičnost. Tak škof je sovražnik naroda, zato pa nima v narodu nobenih simpatij.

Jadranska banka v Trstu se je začela brigati za dalmatinsko paroplovbo. Privatni brodolastniki, ki bi imeli prevažanje blaga za Dalmacijo, se pogajajo glede gradnje parnikov, namenjenih za to službo. Skupno se zgradi 10 parnikov, ki se večinoma zgrade v domačih delavnicah. Veljali bodo ti parniki okoli 2½ milijona kron. Kapital založi Jadranska hrvatska banka. Tako se je nadejati, da se polagoma dalmatinska paroplovba pohrvari, kajti doslej so bili Italijani malone absolutni gospodarji na morju. Žal, da so Slovenci pri vsem tem le malo udeleženi.

Tržaški socijalni demokratje so s štrajkom težakov iznova dokazali svojo nespretnost. Uspeh, ki ga je dosegel ta ponesrečeni štrajk, je toli ničeven, da je že naravnost smešen. 20 h na dan več plače in ½ ure manje dela; to je vse. A kakšne so bile v primeri s tem uspehom težake zahteve! Za tak fiasko pa so si morali težaki vezati roke za dolgo dobo, in vrhu tega je gotovo, da bo mnogo težakov ostalo brez službe. Ako štrajk niti tega ni dosegel, da bi se zagotovila vsem štrajkovecem povrnitev na prejšnja mesta, ga je smatrati docela ponesrečenim. Toda najlepše pri tem je dejstvo, da je bil ta štrajk političen v namene italijanske socijalne demokratske stranke, ki odrija povsod slovenskega delavca. „Edinost — bratstvo“ je italijan. socijalistom prazna fraza, saj so v istini narodni šovinisti, sovražeci vse, kar je slovenskega in hrvatskega. Zato so storili člani Narodne delavske organizacije prav, da niso podpirali lastnih nasprotnikov. Žalostno je le, da so sloven. socijal. demokrati podpirali Lahe proti narodnim sloven. delavcem.

Dvojna mera. „Corriere Friulano“ v Gorici pozivlja z vso odločnostjo Lahe, naj ne kupujejo niti najmanjše stvari pri slovenskih trgovcih ter grozi, da navede imena vseh onih, ki bodo še nadalje podpirali Slovence. Ko so slovenski listi pozivljali svoje ljudi, naj ne pozabljajo gesla „Svoji k svojim“, je državno pravdnišvo dotične liste zaplenilo; „Corriere Friulano“ pa je smel iziti, dasi je storil isto kot „Soča.“ Lah bi torej smejo bojkotirati Slovence, Slovenci pa ne bi smeli bojkotirati Lahov. Čudna pravica to! Vsekakor je sramotno in poniževalno za Slovence, da bi kupoval pri svojem najhujšem polit. sovražniku. Zato, primorski Slovenci: Svoji k svojim!

„Delavski list“. Odkar se je „Rdeči Prapor“ preselil iz Trsta v Ljubljano, nimajo tržaški socijalisti pravzaprav svojega lista. „Rdeči Prapor“ jim je premalo aktuelen, češ, da v premajhni meri zastopa interese tržaškega delavstva. Zato so sklenili tržaški slovenski socijalisti, da začno z novim letom izdajati svoj „Delavski list.“ Upamo, da bo izhajal v lepši slovenščini ter da bo naglašal tudi narodne zahteve slovenskih delavcev.

Katoliško tiskovno društvo v Trstu naznanja, da počne izdajati v Trstu s 1. januarjem 1908 nov slovenski tednik „Zarja“. Seveda strogo klerikalen! Izhajal bo ob sobotah. Vsaki drugi teden bo imel poučno-zabavno, ilustrirano prilogo „Družinski Prijatelj“. Kreatura škofa Nagla so začele že nasilno hujskati proti „Edinosti“ in njeni tiskarni; obenem pa agitirajo za klerikalno „Zarjo“.

Kranjsko.

Čenjenim gg. naročnikom in so-trudnikom! Z današnjo številko zaključujemo III. letnik „Našega lista“. Vsem svojim cenj. gg. naročnikom in sl. društvom se zahvaljujemo za njih dosedanje podporo ter jih obenem prosimo, naj nam ostanejo zvesti v bodoče. Prosimo jih zlasti, naj nam pridobivajo novih naročnikov, da se obstanek „Našega lista“ utrdi in da se njegov obseg še razširi. Obračamo se v prvi vrsti do naprednega slovenskega učiteljstva. Naj bi zahtevali gg. učitelji povsod, v vseh društvih in vseh javnih lokalih „Naš list“, ki najenergičneje podpira in zastopa interese našega najvažnejšega stanu — učiteljstva. Predali „Našega lista“ so vedno odprti sloven. naprednemu učiteljstvu, ter le prosimo čim več dopisov! Takisto se obračamo do slovenskih trgovcev in obrtnikov, do slovenskega uradništva in do vseh narodnih meščanskih in drugih slojev s prošnjo: podpirajte nas! Podpirajte nas z naročnino in dopisi iz vseh krajev slovenske domovine, da bo „Naš list“ glasen in jasen ter nepokvarjen izraz želja in zahtev celokupnega slovenskega naroda! Za svobodo, resnico in pravico naprej!

Grožnja učiteljem. „Slovenec“ zopet grozi slovenskim naprednim učiteljem, grozi jim, da se jim plače ne izboljšajo. Zlasti mu je „Učiteljski Tovariš“, ki toli odločno brani interese učiteljstva, trn v oči ter bi ga rad uničil. „Slovenec“ piše: „Treba bo v deželni zboru le prečitati nekaj impertinenc iz „Učiteljskega Tovariša“, pa boste videli, kako bodo poslanci navdušeni za zvišanje učiteljskih plač!“ — In nadalje piše „Slovenec“: „Za bodoče volitve napoveduje „Učiteljski Tov.“, da se bo učiteljstvo borilo z vsemi silami proti S. L. S. in bo nemške veleposelnike spravilo iz deželnega zbora. Bomo videli!“ — „Slovenec“ se torej že puli za nemške zaveznike! In končno pozivlja „Slovenec“ okr. šol. svete, naj bojkotirajo Učiteljsko tiskarno v Ljubljani. „Nismo voljni“ — piše „Slovenec“, ki mu je zdaj šefredaktor dr. J. E. Krek, veliki socijalist — „da bi se pustili od liberalnih učiteljev pretepati in jim še plačevati po vrhu!“ — Znano nam je, da klerikalei silno hujskajo proti „Učit. tiskarni“ in da bi radi z višjo pomočjo „Tovarišu“ odjedli uradne inserate na korist klerikalnemu „Slovenskemu učitelju.“ Napredno učiteljstvo pa hodi svojo zakonito pot dalje, in živ krst jim nič ne more. Učitelji so svobodni državljani, ne pa sužnji. To naj pomislijo „Slovenec“ in njegovi pristaši! Še živimo v ustavni državi, še živi ustavni vladar, in klerikalna moč naših klerikalnih poslancev ne sega preko zakonov.

Jeseniška županska volitev. Nemška stranka je že drugič onemogočila volitev župana na Jesenicah; zdaj si je dala naslov „Savska stranka“, da bi prikrila svoje nemško kopito. Dr. Kogoj je zopet kandidat obeh sloven. strank, a Nemci ga ne marajo, češ da je preveč simpatiziral s sloven. delavci proti nemškim tovarnarjem. Nemški odborniki so bili zaradi svoje odsotnosti iznova obsojeni na 40 K, kar plača seveda tovarna. Posredovati bosta morala energično deželni odbor in vlada. Naj ostanejo Slovenci složni in vztrajni!

Občinske volitve v Radovljici. Pri občinskih volitvah v Radovljici so zmagali naprednjaki soglasno v prvem in drugem razredu, v tretjem pa so z malo večino glasov prodrli klerikalei. In tudi sicer ni bilo vse, kakor bi moralo biti. Razna nasilstva in nekatera, ne na posebno dostojen način pridobljena pooblastila so pripomogla, da je občinski zastop tretjega razreda v Radovljici še vedno klerikalen. Sedaj je razmerje 11 proti 5, prej pa je bilo 10 proti 6.

Podedovanost in vzgoja. O tej temi je govoril g. profesor dr. Fr. Ilešič v „Mestnem domu“ na povabilo slovenskega ženskega društva v Ljubljani. Govornik je iznova dokazal, da je izboren predavatelj in resnično mo-

dern mislec. Vsa govorniška sredstva so mu na razpolago: lep, uglašen, simpatičen glas, gladko, logično govorjenje, duhovito poantiranje, dramatsko stopnjevanje in predvsem sila prepričavanja. V formalnem oziru je bil njegov govor zares briljanten. A tudi po svoji vsebini je njegovo predavanje daleko prekašalo običajne javne govore. Dr. Ilešič je priznано izvrsten pedagog in globok psiholog; tako je bilo njegovo predavanje sad njegovih študij v šoli in rodbini ter je s svojo temeljito vsestranostjo imponiralo. Potrdil je do neke meje dedičnost duševnih lastnosti, zlasti afektov, pa naglašal veliko važnost dobre, pravilne vzgoje. Dedičnost je „podedovani greh“ preteklosti, ki ga odpravljaj in zmanjšuj vzgoja za boljšo bodočnost naroda. Predavanje izide seveda v tisku.

Halo, halo! Dr. Šušteršič je govoril z baronom Beckom! Razmotrivala sta, konferirala, debatirala! „Slovenec“ je nato prinesel velik telegram. Vse je v dobrem tiru, obljub cel koš, vse se študira in pripravlja. Počakajmo, potr-pimo, — nekaj bo!

Poroka dveh zdravnikov. V petek se je poročila v Ljubljani prva slovenska zdravnica, gđ. dr. med. Eleonora Jenkova, hčerka g. dr. Ljudevita in gospe Terezine Jenko, z g. dr. med. Frid. Groyerjem. Nevesta je študirala na Cetinju in v Petrogradu; prakticirala je v Ljubljani in v nekem privatnem sanatoriju v Petrogradu.

Za inteligentno ženstvo se bodo vršili v ljubljanskem „Unionu“ govori redemptorista patra Avg. Rösslerja, ki je tudi pisatelj. Tako izkušajo klerikalci pridobiti tudi žensko inteligenco zase! Jedva je minil misijon, pa nove pridige! Da, da, nasprotniki so delavni, vztrajni, pridni.

Tržiška železnica se menda drugo leto izroči prometu, a Tržič ne bo imel nobene dovozne ceste do svojega oddaljenega kolodvora. So pač brite glave tržiških Nemcev!

Nove železnice. Poleg železnice Štanjel-Postojna se namerava zgraditi tudi proga mimo Dolenje vasi do Divač, kjer se zveže z istrskimi drž. progami. — Železnica Trebnje-Št. Janž je v spodnji gradnji dodelana; od Dola do Mirne so že položili tir. Po novem letu se zdaj prekinjeno delo nadaljuje.

Slovenske Matice 155. odborova seja se je vršila dne 20. decembra 1907. Predsednik javi, da so od zadnje odborove seje zborovali: kraje-pisni, gospodarski in reklamni, tehnični in knji-ževni odsek. Knjige so dotiskane, le „Kamniške planine“ se bodo nekoliko zakasnile, ker ni bilo pravočasno klišejev. Zemljevid slovenske zemlje se prične tiskati po novem letu. Prihodnje leto izidejo knjige: 1.) „Trubarjev“ Zbornik (urednik dr. Ilešič), poleg njega še „Bleiweisov Zbornik“ (urednik dr. Tomišek). 2.) Knezova knjižnica XV., ki prinese Cankarjev roman: Novo življenje (idejno nadaljevanje „Tujcev“). Urednik dr. Ilešič. 3.) Zabavna knjižnica XX. pod uredništvom Jos. Kostanjevca. 4.) Hrvatska knjižnica III., urednik predsednik, (pesniška antologija). 5.) Kamniške ali Savinjske planine II. ilustro-vane, urednik Ferd. Seidl. 6.) Slovenske narodne pesmi 12. snopič, stanovske, vojaške. (Urednik dr. K. Štrekelj.) 7.) Prevodi iz svetovne književnosti: Götthejev Faust v prevodu Antona Funtka. 8.) Letopis za leto 1908. Urednik tajnik. V nadaljni književni program za leto 1909 in 1910 se sprejme: Spominska knjiga o francoski dobi; o 100 letnici Stanka Vraza in Ljudevita Gaja. Razpisale se bodo tri nagrade à K 200— iz Costove in Jurčičeve ustanove, iz zadnje imenovane osobito za leposlovne spise o francoski dobi. Prevodi bodo prinesli morebiti Osmana, Pana Tadeuša in Oněgina. Izda-jala se bo poučno-znanstvena knjižnica, n. pr. „Čehi na početku 20. veka“. Potreba pa bo gojiti umetnost po publikacijah Matičinih.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 29. decembra 1907 popoldne ob 5. v veliki dvorani hotela „Union“ koncert „Pevske zveze moravskih učiteljev“ (50 članov) pod vodstvom gospoda prof. Ferd. Vach-a. Vspored: 1. B. Smetana: Pesem na morju. 2. V. Novak: Božična uspavanka. 3. Jos. Klička: Naša pesem. 4. P. Křižkovský: Uto-

pljenka. 5. E. Grieg: a) Brezuspešna ljubezen. b) Marijina pesem. 6. Iv. pl. Zajc: Večer na Savi. 7. P. Křižkovský: Dar za ljubezen. 8. L. Janáček: Čarovnica. 9. a) H. Palla: Čebuljica. b) J. Malat: Ti samostanski zvonovi. 10. B. Hegar: Tabor mrtvih.

Zveza slovenskih pevskih društev ima v nedeljo, dne 29. t. m. svoj občni zbor v dvo-rani ljubljanske „Glasbene Matice“. Govorilo se bo o ustanovitvi pevskih šol in tečaja za pevo-vodje.

Pisateljske nagrade za leposlovne spise razpiše odbor „Slovenske Matice“ iz svojih ustanov. Rok za rokopise je določen do srede in do konca 1. 1909.

Odkup novoletnih vošil. Gospa Terezina Svetčeva, soproga prvomestnikovega namestnika „Družbe sv. Cirila in Metoda“ je nabrala kot odkup za novoletna vošila od litijskih rodo-ljubov in rodoljubkinj lepo svoto 53 K ter jo poslala Družbi sv. Cirila in Metoda. Slava ji! — Ali bi se ne dalo tako odkupovanje povsod upeljati? Rodoljubi, posnemajte vrlo gospo Svetčevu po vsej domovini! Kako znaten dar bi bil odkup novoletnih vošil šolski družbi! Nemci so uže davno pričeli z odkupom novoletnih vošil podpirati svoja, našemu narodu sovražna društva. Mi seveda posnemamo radi tujce v tem, kar nam škoduje, da bi pa posnemali njih gorečnost v narodnem borenju, za to smo dostikrat mlačni ali celo mrzli. — Za novoletna vošila se bodo izdali, kakor vsako leto običajno, tisočaki. Kdo ima koristi?! Mari bi ne bilo boljše in korist-nejše, da se ti tisočaki naklonijo prosveti. Vsaka podružnica družbe sv. Cirila in Metoda naj bi pobrala odkupnino novoletnih daril za svoj okoliš. Kjer ni podružnice, naj bi pobral odkup-nino kak rodoljub. Imena vseh rodoljubov, ki so se odkupili, naj se naznanijo družbini pisarni, da jih objavimo po časopisih.

Najstarejši župan na Slovenskem in sploh na vsem Avstrijskem je odločni narodnjak g. Josip Lipuš v Višnjivasi pri Celju. Bil je tri leta občinski odbornik in potem do danes 38 let župan. Torej je že 41 let v službi ob-čine, v službi ljudske koristi.

Društvo slovenskih trgovskih setrud-nikov v Kranju priredi 1. svečana p. l. v So-kolovi dvorani veliki trgovski ples.

Prvi sneg! Božič brez snega! To ni prava poezija; človek ni v božični ubranosti! O božiču morajo biti vendar strehe bele, pod nogami mora škripati rezki sneg, zbadati in rezati mora v ušesa in v nos, pa kraguljčki sani morajo ve-selo zveneti skozi megleni ledeni vzduh. A sv. večer — gorak kot v zgodnji pomladi; ceste suhe kakor poleti; človek ne potrebuje niti rok-avic, niti galoš! Drsalke rjave že ves mesec v kotu, sani razrušene pokajo, krasno drsalšče je brez ledu in novo sankalšče prazno! Ves zimski šport je skažen! Tako smo praznovali sv. večer, kakor bi bili v Opatiji... A glej, na sv. dan je začelo deževati in popoldne je že vstrajno snežilo! Zdaj pa naletava že sneg ves dan in vso noč. Zimska poezija, čar božičnih dni je tu! Drsalci in sankalci se, polni upov, vesele.

Kako pospeševati družbo sv. Cirila in Metoda? Razni rodoljubi stavjajo razne nasvete. Služil naj bi kinematograf, tudi nepraktičnega odkrivanja se moremo močje odkrižati, ako plačamo naši družbi letno 2 K; priporočajo se družbini avtomati, narodni znaki mesto plesnih kotilijonov i. t. d. Družba sv. Cirila in Metoda pozdravlja z veseljem vsak praktični nasvet, po katerem bi se moglo podpreti blagajnico in po njej koristiti Slovenstvu. Na dnevnem redu so sedaj: razglednice, narodni kolek, računski listki, družbine sprejemnice in drugo družbino blago, ki je izkazuje koledar za l. 1908 na str. 163 do 167.

Slovensko gledališče.

Slovensko gledališče. Dne 19. t. m. smo imeli po daljšem premoru zopet dve operni noviteti: Risto Savinovo „Poslednjo stražo“ (v 1 dej.) in Vl. Iv. Rebikovo „Jelko“ (v 1 dej.). Zmrznila sta oba, namreč vojak na straži in dekle pod oknom, pa — zdi se nam — tudi

Risto in Vladimir Ivanovič. No, v redakcijah se je Risto ob velikem trudu kritikov vendarle še otajal, toda Vladimir Ivanovič je bil povsem zmrzel. Risto Savin se je že lani jedva rešil nesreče v Zagrebu, kjer pa mu je prišla na pomoč bratska vzajemnost; pri nas je Risto domač prorok, zato se mu je godilo seveda huje. Ljubeznivi kritiki so konstatirali „moderno in-strumentacijo“, „orkester je mestoma preglasen“, „pihala so neprimerna“, „pevcev se vobče sko-raj nič ne sliši“, „sicer pa se je vršilo vse v najboljšem redu.“ No, torej! Navdušenje v di-jaškem stojišču velikansko... Torej ploskajmo še mi, saj nič ne škoduje in nič ne velja. Re-bikova „Jelka“ se igra danes že drugo se-zono v Pragi, v Ljubljani pa doživi jedva še svojo reprizo. Kritik „Sl. Naroda“ je pisal: „On (Rebikov) gre (menda hodi) za geslom splošno-človeškim. Umetnost mu je slika idealov člo-veštva, zrealo njegovega notranjega čustvovanja in idejnih stremljenj.“ Ali ni originalen ta — kritik? Pa Rebikov tudi! „Rebikov se upira formam kot ciljem godbe“ — čudak! Prezira okus in običajno pojmovanje opere, piše le zase; a vendar hoče priti — na oder! Za ploskanje, navdušenje, priznanje ne mara, — fiat! V Ljub-ljani se mu je želja izpolnila. Saj pa je bila njegova „Jelka“ tudi resnično prežalostna. Alt ne zadošča niti najskromnejšim zahtevam, plesalci in plesalke so bili tragično nerodni, upri-zoritev preborna. Pevci apatični, publika zlo-voljna. — To je sreča, da imamo opereto „Punčko“! Prepeva se veselo že vso sezono. — Dne 21. t. m. smo gledali dramatiziranega Cankarja. Ker Cankar sam na sebi ni prav nič zanimiv človek, je dal lastni dramatizaciji pi-kantno špekulativen naslov „Pohujšanje v dolini šentflorjanski“ (izdal in založil Lavoslav Schwentner, cena broš. 2 K, elegantno vez. 2 K 80 h, po pošti 10 h več) in gledališče je bilo polno. Vsa šentflorjanska dolina je prišla; na dijaškem stojišču jih je par omedlelo. In na-stopil je sam Cankar v dveh osebah: kot Kri-štof Kobar, umetnik in razbojnik, ter popotnik Peter. Torej dva Cankarja na odru; tretji pa je sedel v intendantski loži. Šentflorjančanje so se čudili in ploskali kakor blazni: videli so 3 Cankarje naenkrat! In razbojnik, rokovnjač, umetnik Kobar jim je dejal z odra: „Vi, Slo-venci in Slovenke, ste hinavci, lažnjivci, sebič-neži, nečistniki, kanalje, kujoni i. t. d., i. t. d. Jaz, Kobar, pa sem umetnik vseh umetnikov! Vi me redite, mi prinašate denarja in časti, a jaz Vas zato zaničujem! Jaz Vas sovražim! Gorje meni umetniku, da služim taki druhal, takim propalicam! Niste vredni tolikih žrtev, ki jih prinašam Vam jaz — Krištof Kobar, umetnik vseh umetnikov! Sram me je, da sem Vaš rojak, a živeti uočem med Vami, ker se mi gnusite. Zato grem tja, odkoder sem prišel!“ In Kobar je stopil pred zrcalo, se priklonil sa-memu sebi do tal, se sam sebi občudovaje odkril ter je ošabno odšel... Dijaško stojišče pa je zabesnelo iznova in iznova ter je ploskalo, da se je podirala hiša. Preparandke so mu polju-bile nogo... Cankar št. 3. — oni v loži — pa se je začuden smejal Šentflorjancem in se je ženirano režal do ušes. Da so neumni, je vedel; a da so tako strašno neumni, tega pa vendar ni pričakoval. In odšel je s Krištofom Kobarjem, da napišeta še večje pohujšanje. „O domovina, ti si kakor vlačuga“: Kdor te psuje in tepe, tistega ljubiš!

Književnost.

„Slovan“, mesečnik za književnost, umet-nost in prosveto. I. številka VI. letnika tega lepega ilustrovanega mesečnika ima sledečo vsebino: A. Aškerc: Atahualpov zaklad. — Grobar Mrkun. — Hajduk. (Pesmi). — Ksaver Meško: Moj prvi učitelj. (Črtica). — Vladimir Levstik: Ver sacrum. (Pesem). — Adolf Ro-bida: Silhneta. (Pesem). — Vladimir Levstik: Literarno pismo. — V. Levstik: Ko nikoli. (Pesem). — Prostoslav Kretanov: V predsmrtnih slutnjah. (S. Gregorčiču). — Vladimir Levstik: Mladoletje. (Novela). — C. Golar: V svobodi. Iz žarkov. (Pesmi). — Ksaver Meško: Epilog k dramatski sliki „Na smrt obsojeni.“ Knji-

ževnost: Anton Aškerc: Jadranski biseri. — Palčki Poljanci. — H. Podkrajšek: Obrtno zakonoznanstvo. — Gjuro Deželić. — Koledar za kmetovalca. — Pero Todorović. — „Naše Slovensko.“ — Sienkiewicz H.: Brez dogme in na polju slave. — Wyspianski St. — Tolstoj Lev: Ana Karenina. — Gledališče in glasba: Cankar Ivan: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. — Dva koncerta Glasbene Matice. — Umetnost: Magolič Srečko: Ob ustju Ljubljane. — Gaspari M.: Idila, in Berneker Fr.: Oton Zupančič. — Raznoterost: Dr. Simon Pertot. — Naše slike. „Slovan“ je najelegantnejši jugoslovanski ilustrirani mesečnik z najrazkošnejšim številom slik in ilustracij; prinaša romane, novele, povesti, poučne članke in poročila o umetnosti vsega kulturnega sveta. Njegovi sodružniki so prvi slovenski pesniki, pisatelji in slovanski umetniki. Zato v polni meri zasluži, da si ga naroči vsak zaveden Slovenec. Naročnina za vse leto 12 K, za pol leta 6 K. Priporočamo ga vsem društvom ter vsem ljubiteljem elegantne knjige in slovenske umetnosti.

Dr. Fr. Detela: Malo življenje. 4. zv. Ljudske knjižnice. Založila Katoliška bukvarna. 231 str. obsegajoča knjiga, lepa obširna povest, velja broširana 1 K, vezana 1 K 90 v. Papir te knjige sicer res ni najfinejši, toda trden, trpežen je. In pa cena ni velika. To je, kar res mika. Ne želimo si toliko knjig, tako lepih in tako elegantnih, da so v okrasek vsaki salonski mizici in najlepši knjižnici, toda med svet ne morejo mnogoštevilo, ker so predrage. Zato je prav hvalevredno, da izdaja A. Gabršček v Gorici dobre in cenene knjige. Sedaj mu je sledila še Katoliška bukvarna, ki je izdala za ljudstvo že nekaj zares dobrih in čedno opremljenih knjig. Tudi s ponatiskom Fr. Detelovega zanimivega romana „Malo življenje“ je zadela pravo, kajti ljubeznivi, spretni in živahni pripovedovalec dr. Fr. Detela je pri prostemu in omikanemu slovenskemu občinstvu draga literarna osebnost. Pisatelj ima bogato domišljijo in dar lepega ter naravnega pripovedovanja, ter govore zlasti v povesti „Malo življenje“ nastopajoče kmetijske osebe popolnoma v domačem duhu in domačem jeziku. Povest „Malo življenje“ je lepa slika iz življenja našega naroda, zato jo priporočamo vsakomur.

Podlesnik Ivan: Knjigovodstvo. I. del. Cena vez. 3 K 20 v. Založila Katoliška bukvarna. Ta velekoristna knjiga je v prvi vrsti namenjena voditeljem naših izobraževalnih društev. Njen namen je, da vzbudi v njih in v društvenih članih smisel za praktično gospodarstvo. Knjiga pojasnjuje najprej popularno bistvo knjigovodstva in podaja potem izglede raznega knjigovodstva. Delo je prav praktično urejeno in lahko umljivo; zato bo dosegalo svoj namen.

Koledar za kmetovalca l. 1908. Uredil dipl. agr. J. Legvart, drž. nadzornik za mlekarstvo in strok. učitelj za kmetijstvo na Gospod. šoli v Ljubljani. Založil Ivan Bonač. Ta koledar ima poleg običajne koledarske vsebine obilo praktičnih in poučnih navodil o gnojenju, vinarstvu, sadjarstvu, živinozdravilstvu, o oskrbovanju gozdov itd. „Koledar za kmetovalca“ je po svoji vsebini vseskozi praktičen in je vsega priporočila vreden.

Raznoterosti.

General Stössel, še pred 3 leti največji ruski junak, stoji danes pred ruskim vojnim sodiščem zaradi bojazljivosti, strahopetnosti in izdajstva. Stössel, ki je dobil najvišje odlike za svoje junaške čine, ki mu je poslal tudi nemški cesar zlato častno sabljo, se mora danes obupno braniti obtožbe, da je izročil trdnjavo Port-Artur japonskemu generalu Nogiju brez poudara in proti sklepu 19 ruskih generalov (med 23, od katerih pa 2 nista glasovala). Dokazano je, da Stössel ničesar ni storil za utrdbo trdnjave, da je le lahkomišelnost paradiral, izbornost živel, postopal kruto proti meščanom in lastnim vojakom ter da je trpel brezdelno, da so njegovi vojaki stradali in umirali od glada in žeje. Sam je šampaniziral, imel je celo čredo goveje

živine in celo tropo piščancev na razpolago, vojakom pa ni privoščil niti konjskega mesa. Dokazano je, da je v svojih uradnih poročilih lagal, spletkaril proti najboljšim tovarišem — generalom, ki so junaško umirali. Vsa sodna razprava dokazuje, da je postala Rusija žrtva nekaterih nesposobnih generalov.

Za punčiko v smrt. Iz Berna poročajo: V Bellinzoni je našla jako tragično smrt 10letna pastoreva hčerka. Deklica se je igrala s svojo punčiko ob globoki jami blizu domače hiše, ki stoji na samoti ob visoki gori. Nakrat je padla deklici punčika iz rok v globočino. Otrok je hitel po znani mu stezi navzdol za svojo punčiko, ki jo je tudi res našel. Ko je hotela deklica zopet nazaj, ni mogla hoditi po strmi stezi navzgor in se je morala zato vrniti v prepad. Nihče ni čul joka in klicev male Henrijete, ki je končno od utrujenosti zaspala. Naslednjega dne so jo našli zmrznjeno; obe rokici sta tesno objemali ter stiskali v naročje punčiko.

Otvoritev nove gostilne.

Uljudno naznanjam, da otvorim na **novem leta dan** 1908 svojo

popolnoma novo urejeno
gostilno

Pri otvoritvi svira mestna godba na lok. Začetek plesa ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta. Skrbel bodem za pristno in izbornost pijače ter gorka in mrzla jedila.

Zagotavljam točno postrežbo se priporočam za obilen obisk

Ivan Slabajna
gostilničar v Kamniku

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporočam izbornost zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

MARIBOR • Karčovin 138

IVAN LAMPRECHT ML.

Zavod svetlobnega slikateljstva in tovarna teh potrebščin se priporočam za

izdelovanje slik in vseh fotografiranih potrebščin

posebno se opozarja na svetlobno občutljive plošče v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Najboljše delo, delu primerna cena!

Svoji k svojim!

Zahtevajte cenik!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 11,060.929-20

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1906
K 11,325.728-62.

Denarni promet
K 50,486.935-14

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Železnato vino

lekarnarja
**Gabrijel
PICCOLI**
v Ljubljani

c. in kr. dvorni založnik in
papežev dvorni založnik.

izvrstno učinkujoče, ima v sebi železov pre-
parat, kateri lahko prebavljanje pospešuje,
priporočljivo je posebno slabotnim, na po-
manjkanju krvi trpečim in tudi ner-
voznim osebam, bledičnim in slabotnim
otrokom.

Ena pollitrska stekl. K 2.—. Poštni zavoj s
3 steklen. K 6-60 franko zaboj in poština.

Naročila se točno izvrše proti
povzetju.

Dr. Kopriva zdravstveni svetnik in
fizik v Ljubljani je zapisoval okrevajočim in malokrvnim
vedno z najboljšim uspehom **železnato**
vino lekarnarja **Piccolija** v Ljubljani.

Dr. S. Staryer kr. okrajni zdravnik
v Ljubljani, je v slu-
čajih bledice in pri okrevajočih otrocih z naj-
boljšim uspehom uporabljal **železnato**
vino lekarnarja **Piccolija** v Ljubljani.

Dr. L. Färber štabni zdravnik v Go-
rici, zapisoval je ose-
bam, ki so že delj časa bile nervozne, **že-**
leznato vino lekarnarja **Piccolija** v
Ljubljani vedno z najboljšim uspehom.

Dr. J. Geiger praktični zdravnik v
Ljubljani, dosegel je z
železnatim vinom lekarnarja **Picco-**
lija v Ljubljani izvrstne uspehe.

Dr. Defranceschi primarij v bolni-
šnici usmiljenih
bratov v Kandiji pri Novem mestu izjavlja,
da je z uspehom **železnatega vina**
lekarnarja **Piccolija** v Ljubljani zelo
zadovoljen.

Tiskarna knjig in umetnin A. Slatnar v Kamniku

se priporoča za vsakovrstna v njeno stroko spa-
dajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerne.

MAKSIM
GASPARI

V popolnjenje svoje zbirke **starine**

▲ ▲ ▲ kupujem raznovrstne

sosebo iz naše domovine, kakor: izkoptine vseh dob, orožje,

knjige, slike, rezbarije, veznine, porcelan,

razno hišno orodje, novce, dragulje itd.

▲ ▲ v Kamniku Starine sprejemam tudi na ogled; kar mi ne ugaja, vrsem franko.

Za vsako gospodinjstvo je najkoristnejše božično darilo „Original Singer-jev šivalni stroj“.

Pazi naj se, da se
nakupuje samo v naših
prodajalnah.

Kranj, Glavni trg 192.

Singer Co. akcijska družba za šivalne stroje v Kranju.

Pozor!

S tem si dovoljujemo opozarjati svoje cenjene odjemalce pred šivalnimi stroji, ki
jih ponujajo drugi kupcevalci pod imenom „Original Singer“.

Ker mi nikdar naših strojev na druge trgovce ne oddajamo, so ti k večjemu naši stari rabljeni
ali iz tretje roke kupljeni, za katere pa mi ne moremo jamčiti in ne dati posameznih delov.

Naše prodajalne se
vse poznajo po tem
znamenju.

Podružnice v vseh večjih mestih.

Le „Zvezdna cikorija“

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Zahtevajte povsod „Naš List“!

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9-60, boljše
vrste K 12.—, belo puhasto naskubljeno
K 18.— K 24.—, snežnobelo puhasto na-
skubljeno K 30.—, K 36.—. Razpošilja se
franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti
povrnuti poštini.

Benedikt Sachsel, Lobes 369, P. Pízen, Češko

! Ponudba !

Podpisani se usojam sl. občinstvu naznajati
da imam lepo množino vina,

prav dobrega in okusnega „Vipaveca“

Pripravljen sem, prodajati ga na drobno, t. j. od
56 litrov naprej ter ga postavim na tukajšnjo
postajo Stanjel-Kobdil po 36 vinarjev liter
oziroma na vsako postajo na Gorenjskem po 40
vinarjev liter po poštne povzetju. Opozarjam
pa, kdor si misli vino naročiti, naj pošlje posodo
čisto, zdravo (ne sme imeti smrdljivega duha)
na zgoraj omenjeno postajo na moje ime, ob-
enem pa mi s posebnim pismom sporočiti ime,
kraj in postajo, kamor se naj vino doloži. Na
zahtevo pošljem tudi vzorec vina.

Ivan Turk

posestnik v Gaberji, p. Štanjel na Krasu.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pregrada
bei Böhisch-Sauerbrunn.

**Edino pravi je le
Thierry-jev balzam**

z zeleno znamko z nuno.

12 malih ali 6 dvojnatih steklenic
ali 1 velika posebna steklenica
s patent. zamaškom K 5.—.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

za vse še tako zastarane rane, vnetja,
poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.

Razpošilja le proti predplači ali
po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši
splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah, Brošure s tisoči za-
hvalnih pisem zastoj in franko.

Podružnica v Spljetu

Delniška glavnica:

2,000.000 K

Rentni davek pla-
čuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“
po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celovcu

Res. fond:

200.000 K

Rentni davek pla-
čuje banka sama.

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice 7.

Priporoča:

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovrtniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.
Jabots, Fichus, damski ovrtniki in kravate.
Svilnati in baržunasti trakovi.
Pozamenterija, porte in žnore, resice, krepince in žnore za tapetnike.
* **Krepi in flori za žalovanje.** *
Zlate in srebrne resice, čipke in žnore.
Serpe iz svile, čipk in volne.
Nogavice za dame, dekleta in otroke.
Jopice, hlače, otroške perilo in odeje za vozičke.
Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz kavčuka.
Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.
Gumbi in različne igle.

Priporoča:

Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.
Idrijske čipke, vezene čipke in vložki.
Pajčolani za neveste, mirtovi vencji.
Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.
Modrei in potrebščine za modree.
Glave rokavice in rokavice za uniformirance, pletene, letne in zimске rokavice.
Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.
Krtače za obleko, glavo in zobe.
Razna narodna pletena in vezena ročna dela.

Priporoča:

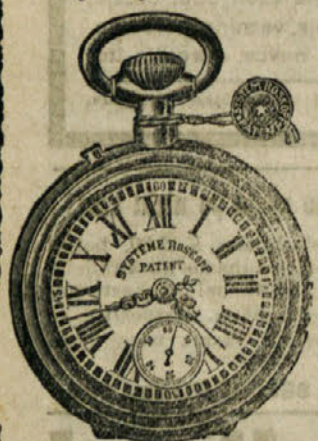
Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovrtniki, zapestnice, naprsnike in žepne rute.
Pravo jagrovo normalno perilo, tricot srajce, jopice in hlače.
Mrežaste in potne jopice, srajce, čepice in pasovi za šport.
Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.
Kravate, gumbi za manšete.
Za lovce: telovniki, nogavice, rokavice, dokolenice.
Ogrevalci za kolena, meča, prsi, hrbet, trebuh in glavo.
Nahrtniki, ovrtni robovi.
Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in drugi domači narodni izdelki itd.

Gospod! Berite novice, ker so za Vas važne in koristne.

Jaz razpošiljam po povzetju od K 12-50 jedno krasno dobro in moderno opravo, katera obstoji iz sledečih stvari: jedna fina bela ali barvasta srajca št. 2 — jedne dobre spodnje hlače, jedna lepa spalna srajca, 1 ovrtnik po želji, 1 krasno kravato, 1 par trpežnih nogavic, 1 močno brisalko, 1 izvrstne naramnice, 3 dobre žepne rute, vse v eni škatulji lepo aranžirano.
Razpošiljam z obratno pošto. Kar ne ugaja, vrnem denar nazaj.

Fran Čuden

v Ljubljani — v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.
Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priporoča se za dobavo železnine vse vrste, zlasti: orodje, stroje in motorje za roko-delee, okove vse vrste za stavbe in po-hištvo, traverze, cement itd. Opozarjava na hitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital-Stritar, ul. 7

Dobi se povsod

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

~ iz pristnega angleškega blaga. ~

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Anton Turk

književnik in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

Kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom (na staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.
Kubična računica
(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.
Nova kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom, po novi decimalni ali meterski meri. V pla-tino vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin
Glavna zaloga
Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnihi križev itd. pri
FR. STUPICA v LJUBLJANI
na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnatelj zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Velika zaloga zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in srebrnine. Cene nizke.

Genovniki zastoj in franko.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev iz najboljših tovarov, domačih in tujih. Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje
Zmerne cene.
Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice
Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.
Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte povsod

„Naš List“

— Ustanovljeno leta 1832. —

Priznano najboljšo **oljnate barve**

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Krup vzbujajoče!

Namesto 18 K

samo 7 K

Krasna remontoir-Gloria-

srebrna ura

s 3 močnimi pokrovi, bogato gravirana, natančno tekoča, 3 letno jamstvo, proti povzetju

samo 7 kron

Tovarna za ure: Heinrich Weiss
Dunaj, XIV/3., Sechshauserstr. 5/7.

Prodajana na debelo.

Prodajana na drobno.